

KATILIM BANKACILIĞINDA FİNANSAL PERFORMANS: TÜRKİYE ÖRNEĞİ ¹

FINANCIAL PERFORMANCE IN PARTICIPATION BANKING: THE CASE OF TÜRKİYE

Ahmet YERLİKAYA ², Bahadır UYSAL ³

¹ Bu çalışma, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Muhasebe ve Finansman Anabilim Dalı'nda yürütülen tez ve 21-23 Aralık 2023 tarihleri arasında Atatürk Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilen 2. Uluslararası Sigortacılık, Bankacılık ve Finans Sempozyumu (2. USBFS)'nde sunulan bildiriden oluşturulmuştur.

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muhasebe ve Finansman Anabilim Dalı, Vakıf Katılım Bankası, ahmyerlikaya42@gmail.com, <http://orcid.org/0000-0003-4252-864X>.

³ Dr. Öğr. Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, bahadiruysal@kku.edu.tr, <http://orcid.org/0000-0002-6670-644X>.

MAKALE BİLGİSİ

Anahtar Kelimeler

Katılım Bankacılığı, Finansal Performans, Çok Ölçütlü Karar Verme.

Jel Kodları:

G21, G23

Makale Geçmişi:

Başvuru Tarihi: 8 Haziran 2024

Düzeltilme Tarihi: 28 Haziran 2024

Kabul Tarihi: 28 Haziran 2024

ÖZET

Bankalar, özellikle gelişmekte olan piyasalarda finansman sağlanabilecek en önemli piyasa aktörlerinden birisidir. Bankalar, sundukları finansal enstrümanlara ve amaçlarına göre farklı şekillerde sınıflandırılmaktadır. Bankacılık türlerinden birisi olan katılım bankacılığı, İslam hukukunu temel alan bir anlayışa sahiptir. Buna göre faiz kavramını kullanmayan katılım bankaları, finansal enstrümanlara İslami bakış açısı getirerek diğer bankacılık türlerinden ayrılmaktadır. Literatürde katılım bankalarının finansal performanslarının farklı yöntem ve kriterlere göre ölçüldüğü görülmüştür. Bu çalışmada ise literatürden farklı olarak personel sayısı ve şube sayısı da dahil olmak üzere 12 kriterin TOPSİS yöntemi ile kullanılarak katılım bankalarının performansları ölçülmüştür. Bu kapsamda üç özel katılım bankası olan Albaraka Türk, Kuveyt Türk ve Türkiye Finans ile üç kamu katılım bankası olan Ziraat Katılım, Vakıf Katılım ve Emlak Katılım olmak üzere altı katılım bankası incelemeye alınmıştır. 2019-2022 yıllarına ait veriler, Türkiye Katılım Bankaları Birliği web sitesinden temin edilmiştir. Çalışmada en yüksek performansa sahip bankanın Kuveyt Türk, en düşük performansa sahip bankanın ise Emlak Katılım bankası olduğu tespit edilmiştir. Vakıf Katılım'ın inceleme dönemi içerisinde performansını istikrarlı şekilde artırarak sıralamasını yükselttiği görülmüştür. Performansı yüksek bankaların ürün çeşitliliğini sağlayan, şube ve personel sayısı fazla olan bankalar olduğu değerlendirilmiştir.

ARTICLE INFO

Keywords

Participation Banking, Financial Performance, Multiple Criteria Decision Making.

Jel Codes:

G21, G23

Article History:

Received: 8 June 2024

Received in revised form:

28 June 2024

Accepted: 28 June 2024

ABSTRACT

Banks are one of the most important market actors that can provide financing, especially in emerging markets. Banks are classified in different ways according to the financial instruments they offer and their objectives. Participation banking, one of the banking types, has an understanding based on Islamic law. Accordingly, participation banks, which do not use the concept of interest, differ from other banking types by bringing an Islamic perspective to financial instruments. In the literature, it is seen that the financial performance of participation banks is measured according to different methods and criteria. In this study, unlike the literature, the performance of participation banks was measured by using 12 criteria, including the number of personnel and the number of branches, using the TOPSIS method. In this context, three private participation banks, namely Albaraka Türk, Kuveyt Türk and Türkiye Finans, and three public participation banks, namely Ziraat Participation, Vakıf Participation and Emlak Participation, were included in the analysis. Data for the years 2019-2022 were obtained from the website of the Participation Banks Association of Turkey. In the study, it was determined that Kuveyt Türk was the bank with the highest performance and Emlak Participation was the bank with the lowest performance. It was observed that Vakıf Participation increased its ranking by steadily increasing its performance during the review period. It is evaluated that banks with high performance are banks that provide product diversity and have a high number of branches and personnel.

Atf vermek için / To cite: Yerlikaya, A. & Uysal, B. (2024). Katılım bankacılığında finansal performans: Türkiye örneği. *Dumlupınar Üniversitesi İİBF Dergisi*, 13, 138-148. DOI: 10.58627/dpuıibf.1498157

Bankacılık sektörü, ülke içerisinde fon sağlama ve fon toplama yöntemleri ile finansman sağlamaktadır. Finansman imkanlarının genişlemesi ve piyasaların derinleşmesi fona ulaşımı kolaylaştırarak ekonomik gelişimi olumlu yönde etkilemektedir. İslam'da faizin haram olması sebebiyle dini hassasiyeti olan tasarruf sahiplerinin ticari bankacılık işlemlerinden uzak durdukları ve finansal piyasalara girmek istemedikleri görülmektedir. Fonlarını değerlendirmek ve fon kullanma arayışı içerisinde olan faiz hassasiyeti barındıran tasarruf sahiplerine yönelik olarak faizsiz bankacılık kavramı ortaya çıkmıştır. 1960'lı yıllarda İslami Bankacılık adı altında kurulan bu bankaların daha çok Körfez bölgesi ülkelerinde bulunduğu görülmektedir. Türkiye'deki İslami Bankacılık faaliyetlerinin 1980'li yıllarda Özel Finans Kurumları adı altında başladığı bilinmektedir. Dini hassasiyetleri sebebiyle konvansiyonel bankacılık sistemine dâhil olmayıp sistem dışında kalan tasarrufların sisteme kazandırılması ise Katılım Bankacılığı kavramının oluşturulması ile sağlanmıştır.

2023 yılı Türk Bankacılık Sektörü Temel Göstergeleri incelendiğinde bankacılık sektörünün toplam aktiflerinin %86'i konvansiyonel bankalar, %6'yı yatırım ve kalkınma bankaları tarafından oluşturulurken, %8'i katılım bankalarınınca sağlanmaktadır. Benzer şekilde piyasalara sağlanan toplam finansman/krediler incelendiğinde, katılım bankalarının payı yine %8 düzeyindedir. Aşağıdaki tabloda Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından hazırlanan Sektör Mukayese Raporundan temin edilen katılım bankacılığı ile bankacılık sektörü verileri karşılaştırmalı şekilde sunulmuştur:

Tablo 1: Sektör Mukayese Raporu

	Katılım Bankacılığı Artış Oranı	Bankacılık Sektörü Artış Oranı	Katılım Bankacılığının Sektör Payı
Aktifler	41,70%	33,52%	8,30%
Toplanan Fonlar	45,59%	40,62%	10,90%
Kullandırılan Fonlar	45,45%	33,25%	8,00%
Toplam Takipteki Alacaklar	-14,68%	1,30%	5,90%
Finansal Kiralama Alacakları	44,83%	43,51%	96,80%
Öz Kaynaklar	80,61%	46,83%	6,30%
Net Kar	609,70%	417,21%	7,80%

Sektör mukayese raporu incelendiğinde katılım bankacılığının toplam aktifler, toplanan fonlar, kullandırılan fonlar, finansal kiralama alacaklar, öz kaynaklar ve net kar kalemlerinde bankacılık sektörü ortalamasına göre daha yüksek bir artış oranı sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca toplam takipteki alacakların da bankacılık sektörü ortalamasına göre daha düşük seviyede olduğu izlenmektedir. Söz konusu veriler katılım bankacılığının, konvansiyonel bankacılığı oranla daha iyi değişim oranına sahip olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmada Türkiye’de 2019-2022 yıllarında faaliyet gösteren katılım bankalarının performanslarının sıralanması amaçlanmıştır. Çalışmada ilgili dönemde faaliyet gösteren Albaraka Türk, Kuveyt Türk, Türkiye Finans, Vakıf Katılım, Ziraat katılım ve emlak katılım olmak üzere 6 katılım bankası incelenmiştir. Literatür araştırması sonucunda çok kriterli karar verme yöntemlerinden olan TOPSİS yöntemi kullanılmasına karar verilmiştir. Kriter olarak aktif toplam, toplanan fonlar, karşılıklar, özsermaye yeterlilik rasyosu, ödenmiş sermaye, net kâr payı geliri, ücret ve komisyon gelirleri, diğer faaliyet gelirleri, net dönem kârı, vergi öncesi kâr değişkenleri ile birlikte literatürden farklı olarak şube sayısı ve personel sayısı da birer kriter olarak dikkat alınmıştır (Batır (2019), Gezen (2019), Şireci ve Kayadibi (2023), Karakaya (2020)).

1. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Bankacılık üzerine yapılmış çalışmalar, finans literatüründe önemli bir yer tutmaktadır. Katılım bankacılığı, konvansiyonel bankacılıktan ayrılan yönleri sebebiyle farklı çalışmalara konu edildiği gibi, konvansiyonel bankacılıkla karşılaştırıldığı çalışmaların olduğu da görülmektedir.

Katılım bankacılığı ile ticari bankacılığın karşılaştırıldığı çalışmalarda farklı yöntemlerin kullanıldığı görülmektedir. Pakler ve Çakır (2023)’te, mevduat ve katılım bankaları tarafından farklı sektörlerde kullanılan kredileri Vektör Otoregresyon Modeli (VAR), Granger Nedensellik Testi (GC), Zamanla Değişen Granger Nedensellik (TVGC) Testi yöntemleri ile incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre her iki banka türünde de enflasyon ile toplam krediler arasında nedensellik olduğu görülmüştür. Katılım bankalarının kullandığı tarafların sermaye ve emeklerini ortaya koyarken kârı baştan belirlenen bir oranla paylaştığı mudaraba ve taraflardan her ikisinin de sermayeye katıldığı ortaklık sözleşmesi olan müşaraka gibi farklı finansman enstrümanlarının enflasyon etkisini azaltabileceği ifade edilmiştir.

Bankaların performanslarının karşılaştırıldığı çalışmalar da bulunmaktadır. Çetin ve Bıtrık (2010)’da ticari bankalar ile katılım bankalarının finansal tablolarını AHS yöntemi ile incelemiştir. Aktif büyüklüklerine göre en büyük dörder bankanın incelendiği çalışmada en yüksek finansal performansı Akbank ve Bank Asya’nın gösterdiği tespit edilmiştir. Şireci ve Kayadibi (2023)’de 2017-2020 dönemi için ticari bankalar ile katılım bankalarının finansal performansını ölçülmüştür. Analiz sonucunda katılım bankalarının yüksek kâr payı oranları sunmaları durumunda işlem hacimlerini artırabilecekleri ifade edilmiştir. Sarıdoğan (2020)’de panel veri analizi ile 2015-2018 dönemi incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre toplam mevduattaki artışın katılım bankalarının kârlılıklarını artırdığı, öte taraftan enflasyon ve toplam finansmanların azalttığı tespit edilmiştir. Çetin (2020)’de, 2007-2018 dönemin, makro ekonomik değişkenler ve banka değişkenlerini panel veri analizini kullanarak incelemiştir. Çalışmada, şube sayısındaki değişim ile işlem hacmi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bankacılık sektörü büyümesinde katılım bankacılığının etkisi olmadığını görülmüştür. Öte taraftan yüksek üretime sahip illerde katılım bankacılığının katkısının daha çok katkı olduğu tespit edilmiştir. Bankaların büyümelerinde karşılaşılan farklılıkların, bankaların sahip oldukları ortaklık yapısından kaynaklandığı değerlendirilmiştir.

SWOT analizinin uygulandığı Can ve İslamoğlu (2023), 1999-2021 yılları arasında katılım bankacılığının Türkiye’deki finansal gelişimini incelememiş, sürecin olumlu ve olumsuz yönlerini açıklanmıştır. Üniversite eğitiminde yeni bölümlerin açılmasının İslami bankacılığı olumlu şekilde etkilediği, katılım bankacılığı ile ilgili gerekli bilgilendirmelerin yapılması ve ürün yelpazesinin genişletilmesi durumunda sektör içerisinde etkisinin genişleyeceği değerlendirilmiştir.

Hamarat (2024)’te 2011-2016 yılları arasında Türkiye’deki konvansiyonel ve katılım bankaların etkinliğini stokastik sınır analizi (SFA) kullanılarak incelenmiştir. Üç katılım bankası ve 23 ticari bankanın dahil edildiği çalışma sonuçlarına göre, katılım bankalarının verimliliği, normal bankalara göre daha düşük düzeydedir. Enflasyon ve faiz oranlarının dış faktörler için istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve özellikle 2012-2014 yılları arasında Türk bankalarının maliyet etkinliğini olumsuz etkilediği tespit edilmiştir.

Gündüz ve Özyıldırım (2020)’de, Türkiye’deki bütün iller için Finansal Kapsayıcılık Endeksi (FKE) hesaplanması amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda daha gelişmiş bir finansal sistem için finansal aktörlerin finansal enstrümanlara erişimlerini kolaylaştırılmasının önemi vurgulanmıştır. Endeksin daha doğru hesaplanabilmesi için ürün çeşitliliğinin fazla olan katılım bankacılığının daha hassas değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Katılım bankacılığı geçmiş ve faaliyet gösteren banka sayısının konvansiyonel bankaya göre az olması sebebiyle daha kısa bir veri setine sahiptir. Bu durum, çalışmalarının daha çok yıllık olarak yapılabildiği çok ölçütlü karar verme yöntemlerinin kullanılmasına neden olmuştur. Literatürde çok ölçütlü karar verme yöntemlerinden birçoğunun kullanıldığı görülmektedir. Altumur (2019) çalışması 2009-2016 yılları arasında katılım bankalarının etkinliklerini Veri Zarflama Analizi (VZA) yöntemi ile incelemiştir. Analiz sonuçlarına göre Kuveyt Türk Katılım ve Ziraat Katılım’ın 2016 yılında etkin oldukları tespit edilmiştir. Ölçeğe göre sabit getiri varsayımında etkin olan Albaraka Türk ve Vakıf Katılım’ın, ölçeğe göre değişken getiri varsayımında etkin anlaşılmıştır. Türkiye Finans Katılım Bankası ise her iki analize göre de etkin olmadığı anlaşılmıştır. Eke ve Sevinç (2021)’de, Veri Zarflama Analizinde (VZA) yöntemini kullanarak katılım bankacılığında faaliyet gösteren kamu ve özel sektör bankalarının 2016-2020 dönemini incelemiştir. Türkiye’de özel sektördeki katılım bankalarının etkinlik anlamında kamu katılım bankalarının önünde olduğu görülmüştür. Bu durumun en önemli nedeninin kamu katılım bankalarının 2015’ten önce faaliyet göstermemeleri olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca özel katılım bankalarının gerek sektördeki tecrübe süreleri gerekse personel ve şube sayılarındaki üstünlükleri önemli nedenler arasında sıralanmıştır. Ancak kamu katılım bankalarının sektöre sonradan girmelerine rağmen büyük bir ivme yakaladıkları değerlendirilmiştir.

Akbulut (2023)'da Türkiye'de faaliyet gösteren 6 katılım bankasının finansal performanslarını CRITIC ve COPRAS yöntemleri ile incelenmiştir. CRITIC yönetiminin sonuçlarına göre Krediler/Toplam Aktifler değişkeninin, finansal performansı en çok etkileyen kriter olduğu tespit edilmiştir. 2019, 2020 ve 2021 yıllarında Türkiye Finans, 2022 yılında ise Kuveyt Türk'ün en başarılı katılım bankaları olduğu görülmüştür. Çelik (2020)'de yaptığı çalışmada 2019 yılında faaliyet gösteren 6 katılım bankasını CRITIC ve MABAC yöntemleri ile değerlendirilmiştir. CRITIC yöntemine göre, performansı etkileyen en önemli kriterler sırasıyla personel ve şube sayısı olduğu tespit edilmiştir. MABAC yöntemine göre yapılan sıralamada ilk sırada Ziraat Katılım, son sırada ise Albaraka Türk'ün olduğu görülmektedir.

Batır (2019)'da katılım bankalarının performansını 2015-2017 dönemi için CAMELS yöntemiyle incelemiştir. CAMELS yöntemi sonuçlarına göre her üç yılda da Vakıf Katılım'ın sektör ortalamalarından daha yüksek skorlara ulaştığı anlaşılmıştır. Vakıf Katılım'ı sırasıyla Kuveyt Türk ve Ziraat Katılım izlemektedir. Albaraka Türk'ün 2015 dışındaki yıllarda sektör ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. Akyüz vd. (2020)'de, katılım bankalarının ulaşılabilir verileri CAMELS yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre özellikle 2015 sonrasında bankaların finansal performanslarının düştüğü tespit edilmiştir. Aktaş ve Darwish (2021)'de ise 2015-2020 dönemini CAMELS yöntemi ile incelemiştir. Kamu katılım bankalarının sermaye yeterliliği ve aktif kalitesi açısından sektöre göre daha iyi durumda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gezen (2019)'de Entropi ve WASPAS yöntemleri kullanılarak katılım bankalarının 2010-2017 dönemine ilişkin olarak performans sıralama yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre; Türkiye Finans'ın 2010-2015 döneminde, Kuveyt Türk'ün ise 2016-2017 döneminde en iyi finansal performansı gösteren bankalar oldukları tespit edilmiştir.

Gündoğdu (2018)'de, 2010-2017 yılları faaliyet gösteren 5 katılım bankasını Gri İlişki Analiziyle ele alınmıştır. Analiz sonuçlarına göre 2017 yılında finansal performansı en yüksek olan katılım bankasının Türkiye Finans olduğu görülmüştür. Aynı dönemde en düşük finansal performans ise Albaraka Türk'e aittir. Çalışmada bankaların istikrarsız bir finansal performans gösterdikleri değerlendirilmiştir. Vakıf Katılım ve Ziraat Katılım'ın sektöre girmesi ile bankalar arasındaki dengelerin değiştiği, rekabetin piyasayı olumlu etkileyeceği değerlendirilmiştir.

Bayram (2020)'da katılım bankalarının finansal performansı PROMETHEE I-II yöntemi ile analiz edilmiştir. 2016-2019 döneminde finansal performansı en yüksek olan katılım bankasının Ziraat Katılım iken en düşük finansal performansı Vakıf Katılım olduğu tespit edilmiştir. Öte taraftan Türkiye Finans ve Albaraka Türk'ün Kuveyt Türk'ten pozitif olarak ayrıştığı görülmüştür. Electre yönteminin kullanıldığı Odabaş ve Bozdoğan (2020)'de bankalar 2016-2018 dönemi için karşılaştırmıştır. Analiz sonuçlarına göre ilgili dönemde Vakıf Katılım'ın en yüksek finansal performansa sahip olduğu görülmüştür. En düşük finansal performansı gösteren bankalar ise Albaraka Türk ve Türkiye Finans olmuştur.

Kendirli vd. (2019) çalışmalarında, bankaların kriz öncesi dönemi (2005-2008), kriz dönemi (2008-2011) ve kriz sonrası dönemi (2011-2015) verileri kullanılarak TOPSIS analizi gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonuçlarının küresel kriz öncesinde çıkan sonuçlar ticari bankaların performanslarının daha iyi olduğu gözlemlenmiştir. Kriz dönemine katılım bankalarının ön plana çıktığı tespit edilmiş, bu durum katılım bankalarının krize likidite fazlasıyla girmesine bağlanmıştır. Kriz sonrasında ticari bankaların sıralamalarının tekrar yükseldiği gözlemlenmiştir. Karakaya (2020)'de katılım bankalarının 2018 yılı finansal oranlarını TOPSIS yöntemi kullanılmış incelemiştir. Çalışma sonuçlarına göre Kuveyt Türk ilk sırayı alırken, sırasıyla Ziraat Katılım ve Türkiye Finans Katılım takip etmiştir. Albaraka Türk son sırada yer almaktadır. Yapılan incelemede aktif büyüklüğünün katılım bankalarının performanslarının önemli göstergelerinden birisi olduğu değerlendirilmiştir.

Taş vd. (2019)'de, 2010-2017 yılları arasında üç katılım bankası ve üç ticari banka Mann Whitney ve U-Testi ile karşılaştırmıştır. Test sonuçlarına göre katılım bankalarının karlılık açısından ticari bankalara kıyasla daha yüksek performans gösterdiği görülmüştür. Takipteki kredilerde katılım bankalarının ticari bankalara oranla daha başarılı oldukları ve takip oranının daha düşük seviyelerde olduğu tespit edilmiştir. Gürçay ve Dağdır (2022) çalışmasında benzer aktif büyüklüğüne sahip beş katılım bankası ile beş mevduat bankasının T-Test ile incelemiştir. Analiz sonuçlarına göre özellikle pandemi döneminde katılım bankalarının ticari bankalardan daha iyi bir performans gösterdikleri tespit edilmiştir.

Literatür incelemesinde katılım bankalarının performans ölçümünün farklı yöntemlerle yapıldığı, bu incelemeler kullanılan değişkenlere göre sıralamanın değiştiği tespit edilmiştir. Bu çalışmada literatürden farklı olarak şube sayısı ve personel sayısı birer kriter olarak analize katılarak literatürde tutarlı sonuçlar verdiği kabul edilen TOPSIS yöntemi kullanılarak bir performans sıralaması yapılması amaçlanmıştır.

2. METODOLOJİ

2.1. Veri Seti ve Yöntem

Çalışmada, Türkiye'de faaliyet gösteren ve aşağıdaki tabloda listelenmiş altı katılım bankasının çok ölçütlü karar verme yöntemlerinden TOPSIS yöntemi ile performanslarının ölçülmesi amaçlanmıştır. Türkiye Emlak Katılım Bankası'nın kuruluş yılı olması nedeniyle 2019 analizine başladığı yıl olarak belirlenmiştir. Analizde 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarını kapsamaktadır.

Tablo 2: Analize Dahil Edilen Bankalar

No	Banka Adı	Kuruluş Yılı
1	Albaraka Türk Katılım Bankası	1984
2	Kuveyt Türk Katılım Bankası	1989
3	Türkiye Finans Katılım Bankası	2005
4	Vakıf Katılım Bankası	2015
5	Ziraat Katılım Bankası	2015
6	Türkiye Emlak Katılım Bankası	2019

TOPSİS yöntemi, 1981 yılında Hwang ve Yoon K. tarafından geliştirilen ve farklı kriterlere göre alternatiflerin sıralanmasını sağlayan bir yöntemdir. Analizde 6 alternatif, 12 kriter kullanılarak sıralanmıştır. Analizde kullanılan kriterler aktif toplam, toplanan fonlar, karşılıklar, özsermaye yeterlilik rasyosu, ödenmiş sermaye, net kârpayı geliri, ücret ve komisyon gelirleri, diğer faaliyet gelirleri, net dönem kârı, vergi öncesi kâr, şube sayısı ve personel sayısıdır. Analiz sonuçlarında pozitif ideal çözüme göre inceleme yapılmıştır.

TOPSİS yönteminde kriterlere göre bir karar matrisi oluşturularak ideal çözüm hesaplanmakta, ideal çözüme uzaklık ise alternatiflerin sıralamasını göstermektedir. TOPSİS yöntemi altı aşamadan oluşmaktadır (Kayalı vd. 2023; Rençber, 2024).

1. Karar Matrisinin Oluşturulması: Bu aşamada karar verici, satırlarda alternatifler, sütunlarda ise kriterler olacak şekilde karar matrisini oluşturmaktadır. Alternatifler değerlendirilecek birimleri, kriterler ise değerlendirmede kullanılacak kriterleri ifade etmektedir. Buna göre karar matrisi aşağıdaki gibi ifade edilebilmektedir.

$$A_{ij} = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{21} & \dots & a_{m1} \\ a_{12} & a_{22} & \dots & a_{m2} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{1n} & a_{2n} & \dots & a_{mn} \end{bmatrix}$$

2. Normalize Karar Matrisinin Hesaplanması: Bu aşamada karar maddesinin normalizasyonu yapılmaktadır buna göre performans değerleri kriterlere göre edilmektedir burada amaç farklılıkların edilerek daha tutarlı sonuçlar ulaşılmıştır

$$r_{ij} = \frac{a_{ij}}{\sqrt{\sum_{i=1}^m a_j^2}}$$

3. Ağırlıklı Karar Matrisinin Oluşturulması: Kriterlerin önem düzeylerinin farklılık gösterdiği durumlarda her kriter için farklı bir ağırlık verilmektedir. Ağırlıklandırma eşit yapılabileceği gibi farklı analitik yöntemler veya uzman görüşleri de dikkate alınabilmektedir.

$$V_{ij} = \begin{bmatrix} w_1 r_{11} & w_2 r_{12} & \dots & w_n r_{1n} \\ w_1 r_{21} & w_2 r_{22} & \dots & w_2 r_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ w_1 r_{m1} & w_2 r_{m2} & \dots & w_n r_{mn} \end{bmatrix}$$

4. Pozitif İdeal ve Negatif İdeal Çözümlerin Hesaplanması: Ağırlıklı karar matrisi kullanılarak, analize dahil edilen kriterlere göre, fayda yönlü ölçütlerde matris değerinin en yüksek olduğu durum pozitif ideal (A^+) ve en düşük olduğu durum ise negatif ideal çözüm (A^-) olarak hesaplanmaktadır.

$$A^+ = \{v_1^+, v_2^+, \dots, v_n^+\}; A^+ = \{(max_i v_{ij} \parallel j \in J)(min_i v_{ij} \parallel j \in J')\}$$

$$A^- = \{v_1^-, v_2^-, \dots, v_n^-\}; A^- = \{(min_i v_{ij} \parallel j \in J)(max_i v_{ij} \parallel j \in J')\}$$

5. *Ayırım Ölçülerinin Elde Edilmesi*: Bu aşamada ise alternatiflerin hesaplanan değerlerinin, ideal çözüm noktalarına olan uzaklıkları hesaplanmaktadır. S^+ pozitif ideal çözüme uzaklığı ifade ederken, S^- negatif ideal çözüme olan uzaklığı göstermektedir.

$$S_i^+ = \sqrt{\sum_{j=1}^n (v_{ij} - v_j^+)^2}$$

$$S_i^- = \sqrt{\sum_{j=1}^n (v_{ij} - v_j^-)^2}$$

6. *İdeal Çözüme Görece Yakınlık Değerinin Hesaplanması*: Bu aşamada ise yukarıda hesaplanan S^+ ve S^- değerleri kullanılarak ideal çözüme olan uzaklık hesaplanmaktadır. Hesaplanan C^* değerinin 1'e yaklaşması ideal çözüme yakınlığı ifade etmektedir. Bu nedenler alternatifler C^* değerine göre sıralanmaktadır. C^* değeri yüksek olan alternatif sıralamada daha yüksek bir sıralamada olmaktadır.

$$C_i^* = \frac{S_i^-}{S_i^- + S_i^+}$$

3.2. Bulgular

Yukarıda detayları açıklanan aşamalar kapsamında altı katılım bankası için on iki kriter kullanılarak karar matrisleri oluşturulmuştur. Oluşturulan karar matrisleri normalize edilerek Tablo 3, 4, 5 ve 6'de yer alan normalize karar matrislerine ulaşılmıştır.

Tablo 3: 2019 yılı için Normalize Karar Matrisi

<i>KRİTER / ALTERNATİF</i>	AKTİF TOPLAM (1)	TOPLANAN FONLAR (2)	KARŞILIKLAR (3)	ÖZSERMAYE YET. RASYOSU (4)	ÖDENMİŞ SERMAYE (5)	NET KÂRPAYI GELİRİ (6)	ÜCRET VE KOM. GELİRLERİ (7)	DİĞER FAALİYET GELİRLERİ (8)	NET DÖNEM KÂRI (9)	VERGİ ÖNCESİ KÂR (10)	ŞUBE SAYISI (11)	PERSONEL SAYISI (12)
Albaraka Türk	0,372	0,337	0,113	0,401	0,169	0,191	0,809	0,442	0,073	0,072	0,386	0,470
Kuveyt Türk	0,773	0,749	0,917	0,675	0,752	0,806	0,548	0,674	0,839	0,826	0,724	0,739
Türkiye Emlak	0,067	0,051	0,082	0,116	0,141	0,049	0,002	0,061	0,034	0,027	0,018	0,047
Türkiye Finans	0,377	0,487	0,276	0,481	0,490	0,439	0,158	0,551	0,283	0,277	0,521	0,429
Vakıf Katılım	0,219	0,195	0,159	0,195	0,192	0,154	0,094	0,000	0,244	0,257	0,175	0,164
Ziraat Katılım	0,263	0,216	0,196	0,315	0,330	0,309	0,105	0,206	0,388	0,410	0,156	0,141

Tablo 4: 2020 yılı için Normalize Karar Matrisi

KRİTER/ ALTERNATİF	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
Albaraka Türk	0,334	0,321	0,054	0,352	0,203	0,226	0,618	0,323	0,147	0,149	0,376	0,416
Kuveyt Türk	0,761	0,788	0,984	0,649	0,691	0,850	0,693	0,884	0,827	0,877	0,715	0,737
Türkiye Emlak	0,098	0,073	0,025	0,124	0,154	0,048	0,056	0,098	0,038	0,040	0,082	0,100
Türkiye Finans	0,390	0,357	0,097	0,445	0,391	0,323	0,190	0,279	0,320	0,076	0,524	0,458
Vakıf Katılım	0,254	0,246	0,080	0,388	0,484	0,219	0,197	0,101	0,316	0,326	0,191	0,202
Ziraat Katılım	0,289	0,288	0,108	0,302	0,263	0,269	0,245	0,130	0,302	0,307	0,173	0,155

Tablo 5: 2021 yılı için Normalize Karar Matrisi

KRİTER/ ALTERNATİF	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
Albaraka Türk	0,281	0,329	0,059	0,377	0,161	0,207	0,561	0,539	0,243	0,178	0,367	0,346
Kuveyt Türk	0,684	0,800	0,984	0,646	0,547	0,892	0,703	0,768	0,871	0,890	0,718	0,776
Türkiye Emlak	0,097	0,096	0,022	0,097	0,122	0,059	0,115	0,041	0,037	0,036	0,112	0,131
Türkiye Finans	0,288	0,305	0,085	0,369	0,310	0,268	0,356	0,267	0,238	0,232	0,507	0,422
Vakıf Katılım	0,257	0,265	0,073	0,485	0,681	0,242	0,093	0,129	0,320	0,319	0,208	0,223
Ziraat Katılım	0,543	0,281	0,122	0,243	0,316	0,167	0,204	0,172	0,144	0,140	0,192	0,181

Tablo 6: 2022 yılı için Normalize Karar Matrisi

KRİTER/ ALTERNATİF	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
Albaraka Türk	0,270	0,268	0,230	0,228	0,215	0,184	0,519	0,421	0,103	0,129	0,351	0,311
Kuveyt Türk	0,742	0,744	0,900	0,751	0,395	0,881	0,683	0,848	0,828	0,873	0,707	0,755
Türkiye Emlak	0,182	0,189	0,093	0,147	0,088	0,133	0,246	0,030	0,156	0,170	0,126	0,150
Türkiye Finans	0,268	0,245	0,227	0,270	0,224	0,250	0,361	0,236	0,162	0,193	0,485	0,432
Vakıf Katılım	0,345	0,330	0,198	0,461	0,829	0,305	0,184	0,138	0,262	0,305	0,260	0,275
Ziraat Katılım	0,390	0,413	0,192	0,278	0,228	0,130	0,198	0,168	0,429	0,249	0,244	0,220

Üçüncü aşamada normalize karar matrisleri kullanılarak ağırlıklandırma işleminin yapılması gerekmektedir. Çalışmada değerlendirme kriterlerinin ağırlıkları eşit olarak kabul edilmiş ve ağırlıklı karar matrisleri oluşturulmuştur. Sonrasında hesaplanan pozitif ideal ve negatif ideal çözümler Tablo 7, 8, 9 ve 10'da sunulmuştur.

Tablo 7: 2019 yılı için Pozitif ve Negatif İdeal Çözümler

KRİTER/ Max	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
A+	0,064	0,062	0,076	0,056	0,063	0,067	0,067	0,056	0,070	0,069	0,060	0,062
A-	0,006	0,004	0,007	0,010	0,012	0,004	0,000	0,000	0,003	0,002	0,002	0,004

Tablo 8: 2020 yılı için Pozitif ve Negatif İdeal Çözümler

KRİTER/ Max	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
A+	0,063	0,066	0,082	0,054	0,058	0,071	0,058	0,074	0,069	0,073	0,060	0,061
A-	0,008	0,006	0,002	0,010	0,013	0,004	0,005	0,008	0,003	0,003	0,007	0,008

Tablo 9: 2021 yılı için Pozitif ve Negatif İdeal Çözümler

KRİTER/Max	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
A+	0,057	0,067	0,082	0,054	0,057	0,074	0,059	0,064	0,073	0,074	0,060	0,065
A-	0,008	0,008	0,002	0,008	0,010	0,005	0,008	0,003	0,003	0,003	0,009	0,011

Tablo 10: 2022 yılı için Pozitif ve Negatif İdeal Çözümler

KRİTER/Max	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
A+	0,062	0,062	0,075	0,063	0,069	0,073	0,057	0,071	0,069	0,073	0,059	0,063
A-	0,015	0,016	0,008	0,012	0,007	0,011	0,015	0,002	0,009	0,011	0,010	0,012

Pozitif ve negatif ideal çözümler ulaşıldıktan sonra alternatiflerin hesaplanan ideal çözümlere uzaklıkları hesaplanmıştır. Hesaplanan C_i^* değerleri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 11'e göre 2019 yılında Kuveyt Türk birinci sırada yer almaktadır. Kuveyt Türk'ü sırasıyla Türkiye Finans ve Albaraka Türk takip etmektedir. Kamu katılım bankaları olan Ziraat Katılım, Vakıf Katılım ve Türkiye Emlak ise son üç sırada yer almaktadır.

Tablo 11: 2019 yılı için İdeal Çözümlere Yakınlık ve Performans Sıralaması

Alternatif	Si⁺	Si⁻	C*	Sıralama
Albaraka Türk	0,14823	0,10012	0,40315	3
Kuveyt Türk	0,02174	0,20340	0,90345	1
Türkiye Emlak	0,20804	0,00507	0,02380	6
Türkiye Finans	0,11969	0,10481	0,46685	2
Vakıf Katılım	0,17542	0,03854	0,18012	5
Ziraat Katılım	0,15342	0,06316	0,29162	4

2020 yılındaki sıralama incelendiğinde Kuveyt Türk, Türkiye Finans ve Albaraka Türk'ün ilk üç sıradaki yerlerini korudukları görülmektedir. Tablo 12'ye göre kamu katılım bankaları olan Vakıf Katılım ile Ziraat Katılım'ın yer değiştirmiş ve Ziraat Katılım'ın son sırayı yerini almıştır.

Tablo 12: 2020 yılı için İdeal Çözümlere Yakınlık ve Performans Sıralaması

Alternatif	Si⁺	Si⁻	C*	Sıralama
Albaraka Türk	0,15615	0,07365	0,32048	3
Kuveyt Türk	0,00000	0,20798	1,00000	1
Türkiye Emlak	0,20798	0,00000	0,00000	6
Türkiye Finans	0,14793	0,07730	0,34322	2
Vakıf Katılım	0,16374	0,05688	0,25781	4
Ziraat Katılım	0,16417	0,05076	0,23619	5

Tablo 13'te sunulan 2021 yılında ise Kuveyt Türk birinci sıradaki, Türkiye Emlak ise sonuncu sıradaki yerlerini korumaktadır. Albaraka Türk'ün Türkiye Finans'a göre performansını yükselttiği ikinci sıraya yükseldiği görülmektedir.

Tablo 13: 2021 yılı için İdeal Çözümlere Yakınlık ve Performans Sıralaması

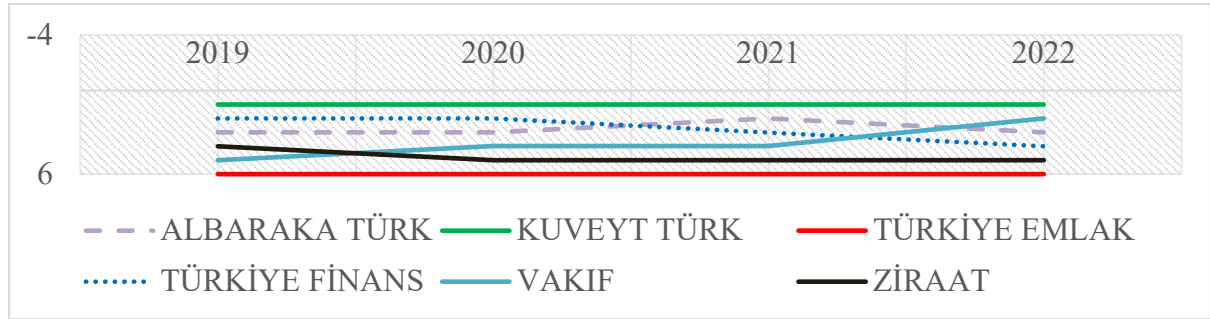
Alternatif	Si ⁺	Si ⁻	C*	Sıralama
Albaraka Türk	0,15215	0,07605	0,33326	2
Kuveyt Türk	0,01116	0,20497	0,94834	1
Türkiye Emlak	0,20675	0,00184	0,00881	6
Türkiye Finans	0,14882	0,06854	0,31532	3
Vakıf Katılım	0,16077	0,07163	0,30822	4
Ziraat Katılım	0,17036	0,05098	0,23031	5

Analizin son yılı olan 2022 yılında ise Vakıf Katılım'ın ikinci sıraya yükseldiği, özel sermayeli katılım bankaları olan Albaraka Türk ve Türkiye Finans'ın sıralama kaybettiği tespit edilmiştir. Sonuçlar Tablo 14'ye yer almaktadır.

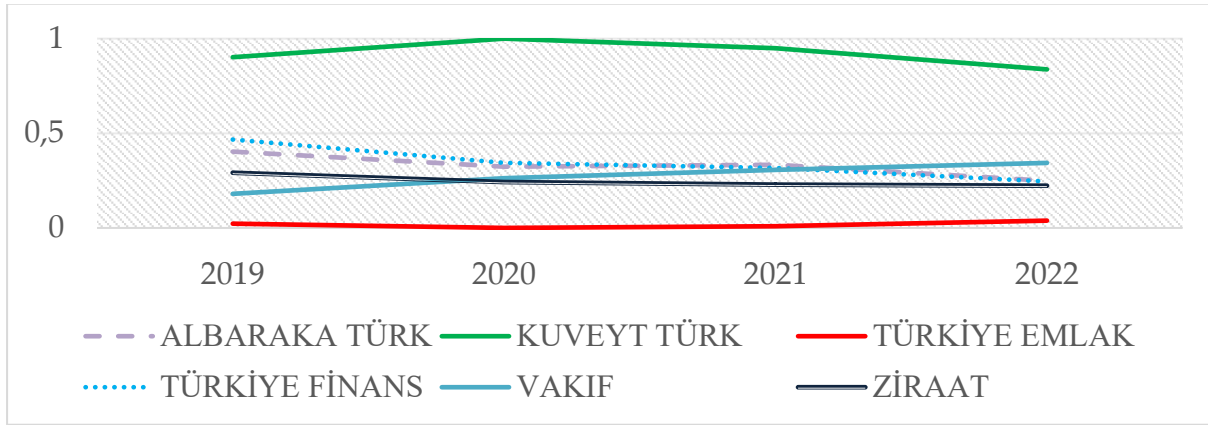
Tablo 14: 2022 yılı için İdeal Çözümlere Yakınlık ve Performans Sıralaması

Alternatif	Si ⁺	Si ⁻	C*	Sıralama
Albaraka Türk	0,15919	0,05273	0,24881	3
Kuveyt Türk	0,03614	0,18632	0,83753	1
Türkiye Emlak	0,19106	0,00765	0,03849	6
Türkiye Finans	0,15504	0,05041	0,24537	4
Vakıf Katılım	0,14582	0,07629	0,34349	2
Ziraat Katılım	0,15877	0,04557	0,22302	5

Alternatifler arasındaki performans sıralamasının yıllar itibarıyla değişimi aşağıdaki grafikte sunulmuştur. Grafik incelendiğinde birinci sırada yer alan Kuveyt Türk ve son sırada yer alan Türkiye Emlak'ın araştırma sürecinde sıralamasının değişmediği görülmektedir. Özellikle 2020 sonrasında Albaraka Türk ve Türkiye Finans'ın performanslarının Vakıf Katılım'a göre düştüğü görülmektedir. Yıllar itibarıyla performansını sürekli olarak yükselten tek katılım bankasının ise Vakıf Katılım olduğu görülmektedir.

Grafik 1: Yıllar İtibarıyla Bankaların Performans Sıralaması

Alternatifler arasındaki performans sıralaması yapılırken kullanılan C* değeri yıllar itibarıyla aşağıdaki grafikte gösterilmiştir. Buna göre birinci sırada yer alan Kuveyt Türk'ün diğer katılım bankalarından çok daha yüksek bir C* değerine ulaştığı görülmektedir. Diğer beş katılım bankasının C değerleri ise birbirine yakın olduğu gibi yıllar itibarıyla bir ayrışma da görülmemektedir.

Grafik 2: Yıllar İtibariyle Bankaların C*Sıralaması

4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bankacılık sektörü, ekonomilerinin kalkınmaları için gerekli finansmanı sağlamaları açısından çok derece önemli bir sektördür. Finansal piyasaların ve enstrümanların gelişmeleri ile finansal piyasalardaki fon miktarı artmaktadır. Dini inanışları sebebiyle pek çok fon sahibi, finansal piyasalar dışında yer almaktadır. Katılım bankacılığı ile İslami şartlara uygun olarak sunulan finansal enstrümanlar ile finansal sistem dışındaki fonun ekonomiye kazandırılmasını sağlarken aynı zamanda dini hassasiyetleri olan fon sahiplerinin de finansal ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Bankacılık sektörü içerisinde katılım bankacılığının payı her geçen gün artmaktadır. Bu talep yeni katılım bankalarının kurularak sektöre katkı sunmasını beraberinde getirmektedir.

Bu çalışmada Türkiye’de faaliyet gösteren katılım bankalarının 2019-2022 dönemindeki finansal performansları TOPSİS yöntemi ile ölçülmüştür. Çalışmada literatürden farklı olarak şube ve personel sayıları da dahil olmak üzere 12 kriter kullanılmıştır. Altı katılım bankasının incelendiği çalışmada araştırma döneminin tamamında Akbulut (2023) ve Bayram (2020)’den farklı olarak Kuveyt Türk’ün birinci sırada olduğu görülmektedir. C* değerlerine göre Kuveyt Türk’ün rakiplerinden çok daha yüksek bir performansa sahip olduğu anlaşılmaktadır. Kuveyt Türk’ün şube ve personel sayısının rakiplere göre yüksek olmasının bankayı sıralamaya yukarıya taşıdığı değerlendirilmiştir. Ayrıca kredi kartı imkanlarındaki çeşitlilik, avantajlı oranlar sunulması, tarım ve hayvancılık gibi daha spesifik alanlarda da faaliyet göstermesi Kuveyt Türk’ü rakiplerine göre ön plana çıkartmaktadır. Çelik (2020)’te 2019 yılında birinci sırada listelenen Ziraat Katılım’ın çalışmada dördüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Aktaş ve Darwish (2021)’te daha verimli oldukları tespit edilen kamu katılım bankalarının ise çalışmada oluşturulan sıralamada düşük performans gösterdikleri tespit edilmiştir. Bu farklı sıralamaların, kullanılan yöntem ve kriter seçimlerinden kaynaklandığı değerlendirilmiştir.

2020-2022 döneminde kamu sermayeli bankalardan Ziraat Katılım ve Türkiye Emlak’ı son iki sırada yer almaktadır. Vakıf Katılım’ın ise performansını istikrarlı şekilde artırdığı tespit edilmiştir. Bu anlamda Vakıf Katılım’ın performansı ile diğer kamu sermayeli bankalardan ayrıştığı anlaşılmıştır. C* değerleri incelendiğinde katılım bankaları arasındaki rekabetin Vakıf Katılım, Albaraka Türk ve Türkiye Finans’ın arasında daha yoğun olduğu görülmektedir. Ancak söz konusu bankaların Kuveyt Türkiye yakalamaktan uzak oldukları görülmektedir.

Çalışma sonuçlarına göre katılım bankalarının performanslarını ölçmesi ve rakiplerini belirlemeleri açısından literatüre katkı sunmaktadır. Analiz sonuçlarına göre, Kuveyt Türk’ün diğer katılım bankalarından çok daha yüksek bir performans gösterdikleri görülmektedir. Bu kapsamda rekabet diğer bankalar arasındadır. Diğer bankalarının kendi aralarında rekabet edebilmek ve üstünlük sağlamak için çalışmaya konu kriterlerden ürün yelpazesini genişlemesi, bankacılık işlemlerinde daha avantajlı fiyatlar sunmaları önerilmektedir. Günümüzde Kırklareli, Bilecik, Kilis, Iğdır, Bitlis, Şırnak, Gümüşhane illerinde sadece bir adet katılım bankası şubesi bulunurken Sinop, Bayburt, Artvin, Ardahan gibi illerde hiç şube bulunmamaktadır. Ticari bankalar gelişen teknolojik imkanlar ile şube ve personel sayılarını azaltırken, katılım bankaları açısından ulaşılabilirliğin sağlanabilmesi adına şube ve personel sayısının artırmasının uygun olduğu değerlendirilmiştir.

YAZAR BEYANI

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı: Bu çalışma bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Etik Kurul Onayı: Bu araştırma etik kurul izni gerektiren analizleri kapsamadığından etik kurul onayı gerektirmemektedir.

Yazar Katkıları: Yazarlar çalışmayı ortak olarak hazırlamışlardır.

Çıkar Çatışması: Yazarlar açısından ya da üçüncü taraflar açısından çalışmadan kaynaklı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Akbulut, O. Y. (2023). Türkiye’de Faaliyet Gösteren Katılım Bankalarının Finansal Performansının CRITIC Temelli COPRAS Yöntemiyle Değerlendirilmesi. *Uluslararası Güncel Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1). <http://cusos.cumhuriyet.edu.tr/tr/pub/issue/79146/1302086>
- Aktaş, M., ve Darwish, Z. (2021). Türkiye’de Katılım Bankaları ile Kamu Bankalarının Performanslarının Karşılaştırılması. *International Journal of Social Science Research*, 10(2). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ijssresearch/issue/66794/1022849>
- Akyüz, F., Soba, A. Ş., ve Yeşil, T. (2020). Katılım Bankalarının CAMELS Analizi Yöntemiyle Finansal Performanslarının Değerlendirilmesi. *Muhasebe Ve Finansman Dergisi*(87), 145-166. <https://doi.org/10.25095/mufad.756250>
- Altumur, N. (2019). Türkiye’deki Katılım Bankalarının Etkinlik Analizi. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 280-290. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gumus/issue/47286/420759>
- Bayram, E. (2020). Katılım Bankalarının Finansal Performans Analizi: CRITIC ve PROMETHEE Yaklaşımları. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(18). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/bsbd/issue/59353/826155>
- Çağırın Kendirli, H., Kendirli, S., ve Aydın, Y. (2019). Küresel Kriz Çerçevesinde Katılım Bankalarının ve Ticari Bankaların Mali Performanslarının TOPSIS Yöntemiyle Analizi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 33(1). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/atauniiib/issue/43125/437430>
- Can, Ş. S., ve İslamoglu, M. (2023). Türkiye’de Katılım Bankacılığının Gelişimi ve Katılım Bankacılığı Sektörü SWOT Analizi. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(2), 463-474. <https://doi.org/10.29106/fesa.1267894>
- Çelik, S. (2020). Türk Katılım Bankacılığı Sektöründe Performans Analizi: Bütünleşik CRITIC ve MABAC Uygulaması. *İslam Ekonomisi Ve Finans Dergisi (İEFD)*, 6(2). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jief/issue/56465/766886>
- Çetin, A. (2020). Türkiye’de Finansal Tabana Yayılmanın Artırılmasında Katılım Bankacılığının Rolü ve Önemi. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 16(1). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/esad/issue/54125/700038>
- Çetin, A. C., ve Bıtırak, İ. A. (2010). Banka Karlılık Performansının Analitik Hiyerarşi Süreci ile Değerlendirilmesi: Ticari Bankalar İle Katılım Bankalarında Bir Uygulama. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 2(2). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/uaid/issue/21590/231826>
- Eke, V., ve Sevinç, H. (2021). Türkiye’deki Katılım Bankalarının Etkinlik Analizi: Özel ve Kamu Bankalarının Karşılaştırılması. *İğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(28). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/igdirsosbilder/issue/65608/995951>
- Eyecyurt Batır, T. (2019). Türkiye’de Kamu Katılım Bankalarının Bankacılık Sektörü Bazında Değerlendirilmesi: CAMELS Analizi İle 2015-2017 Yıllarına İlişkin Bir İnceleme. *Muhasebe ve Finansman Dergisi* (83), 193-212. <https://doi.org/10.25095/mufad.579969>
- Gezen, A. (2019). Türkiye’de Faaliyet Gösteren Katılım Bankalarının Entropi ve WASPAS Yöntemleri ile Performans Analizi. *Muhasebe Ve Finansman Dergisi*(84), 213-232. <https://doi.org/10.25095/mufad.625812>
- Göçer, H., ve Cengiz, S. (2024). Bankacılık Sektöründe Karlılığın Belirleyicileri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz. *İşletme Bilimi Dergisi*, 12(1), 38-64. <https://doi.org/10.22139/jobs.1432573>
- Gündoğdu, A. (2018). Türkiye’de Katılım Bankalarının Finansal Performansının Gri İlişki Analizi ile Ölçülmesi. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*201-214. <https://doi.org/10.18092/ulikidince.434619>
- Gündüz, M., ve Özyıldırım, Y. (2020). Finansal Kapsayıcılığın Gelişmesinde Katılım Bankacılığının Rolü: Katılım Bankacılığı Finansal Kapsayıcılık Endeksinin Hesaplanması. *BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar Dergisi*, 14(2). <https://doi.org/10.46520/bddkdergisi.841147>
- Gürçay, H. R., ve Dağıdır, C. (2022). COVID-19 Sürecinde Katılım Bankaları ile Özel Mevduat Bankalarının Performans Değerlendirmesi: Türkiye Örneği. *Uluslararası Finansal Ekonomi ve Bankacılık Uygulamaları Dergisi*, 3(1). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ufebud/issue/68706/1066656>
- HAMARAT, Ç. (2024). The Efficiency of Participation and Conventional Banking in Türkiye: A Stochastic Frontier Approach. *Toplum Ekonomi ve Yönetim Dergisi*, 5(1), 56-79. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3323682>
- Harunoğulları, E. (2023). Katılım Bankacılığı Faaliyetlerinin Reel İktisadi Faaliyetlere Katkı Açısından Değerlendirilmesi. *Muhasebe ve Finans İncelemeleri Dergisi*, 6(2), 95-114. <https://doi.org/10.32951/mufider.1270034>
- Hwang, C.L. ve Yoon, K. (1981) Multiple Attribute Decision Making: Methods and Applications. Springer-Verlag, New York. <http://dx.doi.org/10.1007/978-3-642-48318-9>
- Karakaya, A. (2020). Bulanık Karar Verme Yaklaşımıyla Katılım Bankaları Finansal Performansı. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*99-122. <https://doi.org/10.18092/ulikidince.577236>
- Kayalı, N., Soysal, M., Aktaş, İ. (2023). Borsa İstanbul Otomotiv Endeksindeki Şirketlerin COVID-19 Dönemindeki Finansal Performanslarının TOPSIS Yöntemine Göre Değerlendirilmesi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 15 (2), 1293-1304.
- Odabaş, A., ve Bozdoğan, C. (2020). Katılım Bankalarının Finansal Performanslarının ELECTRE Yöntemiyle Analizi. *Muhasebe Ve Finansman Dergisi*, (88). <https://doi.org/10.25095/mufad.740040>
- Paker, R., ve Çakır, M. (2023). Sektörel Krediler ile Enflasyon Arasındaki Nedensellik İlişkisi: Katılım ve Mevduat Bankalarının Karşılaştırılması. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 19(2). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/esad/issue/82042/1364976>
- Rençber, İ. (2024). Türk Hava Yollarının Kurumsal Sürdürülebilirlik Performansının Entropi ve TOPSIS Yöntemleriyle İncelenmesi. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 22(52), 597-628. <https://doi.org/10.35408/comuybd.1397485>
- Sarıdoğan, H. Ö. (2020). Katılım Bankalarının Performansını Etkileyen Faktörler: Küresel Kriz Bağlamında Bir Dinamik Panel Veri Analizi. *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(21). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/bartiniibf/issue/54672/714749>
- Şireci, Y., ve Kayadibi, S. (2023). Geleneksel Bankacılık ve Katılım Bankacılığı Uygulamaları: Karşılaştırmalı Performans Analizi. *Uluslararası Finansal Ekonomi ve Bankacılık Uygulamaları Dergisi*, 4(1), 18-42. <https://doi.org/10.57085/ufebud.1289761>
- Taş, Y., Korkmaz, G., ve Zeytinoglu, E. (2019). Katılım Bankaları ve Ticari Bankaların Finansal Performanslarının Karşılaştırılması: Türk Bankacılık Sistemi Üzerine Bir Uygulama. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(3). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/issue/44114/530248>
- Yıldırım, O. (2020). Türkiye Ekonomisinde Katılım Bankacılığı. *Econder International Academic Journal*, 4(2), 518-529. <https://doi.org/10.35342/econder.653208>
- Yılmaz, C., ve Özgür, E. (2021). Katılım Bankalarında Karlılığa Etki Eden Faktörlerin Tespiti İçin Panel Veri Analizi Uygulaması. *Muhasebe ve Finansman Dergisi* (92), 1-20. <https://doi.org/10.25095/mufad.944461>